

Nr.183/370/

Pirmadienis, 1946.VIII.12

IS VISO PASAULIO

- UŽVAKAR PARYŽIUJE per popietinį taikos konferencijos posėdį min. pirm. de Gasperi, pareiškdamas Italijos požiūrį į su ja sudaromos taikos projektą, pabrėžęs, kad tas projektas esąs "per kietas". Italija, ypač dėl teritorinių reikalavimų, jaučiasi nubaudžiama, ir Triesto klausimo sprendimas kelia italų reakciją. Ne sutarties tekstas, bet jos dvasia kelianti italams nerimo. "Sausais žodžiais" esąs tepaminėtas italų įnašas paskutinėj kovos fazėj prieš vokiečius, nors toj kovoje žuvę 100.000 karaliavusių italų, neįskaitant tų, kurie buvo koncentracijos stovyklose ir 50.000 partizanų. Triesto internacionalizacijos klausimas atidėtinas vieneriems metams, kaip atidedamas Italijos kolonijų klausimas. Italijos nuginklavimas grėšias jos nepriklausomybei. Londono žiniomis, Byrnes savo viešbutyje turėjęs pasitarimą su de Gasperi. Priešpietiniame šeštadienio posėdyje Graikijos min. pirm. Calderis pasisakė prieš Albanijos atstovo dalyvavimą konferencijoje, nors Jugoslavija yra reikalavusi tą atstovą įsileisti be balsavimo teisės. Britų atst. Alexander pareiškęs, jog, leidžiant čia dalyvauti Albaniją, dar labiau reiktų leisti Austriją, kuri organizavusi ne menkesnį pasipriešinimą vokiečiams už Albaniją. Paskui Čekoslovakijos atstovas pasiūlęs Albaniją leisti tik svarstant taikos sutartį su Italija, nes tuo esanti Albanija suinteresuota; su tuo pasiūlymu sutikusi ir Jugoslavija. Šio ryto žiniomis, šiandien konferencijoje būsią du svarbiausi klausimai: 1/Ar įsileistina Albanija ir 2/debatų dėl Italijos sutarties ryšių su de Gasperi padarytuoju pareiškimu; tų debatų reikalaujantis Jugoslavijos atstovas. Žinovų komisijoje neprieita vienybės dėl Triesto. Esą net 4 projektai: amerikiečių, anglų ir prancūzų projektai esą identiški, o rusų projektas - visiškai skirtingas, dėl to laukiama aštrių nesutarimų. "Times" pažymi, jog rusų planas siekia garantuoti Trieste Jugoslavijos autoritetą ir įjungti tą sritį į Jugoslavijos muitų uniją, o pati Jugoslavija siekianti dar daugiau. Tuo tarpu, kaip iš Londono pranešama, Trieste srityje vėl įvykę susidūrimai tarp italų ir slovėnų, kai šie laidoję vieną žuvusį per ankstybesnį susigūrimą. Kaip širyti pranešta, šiandien konferencijoje pirmininkausiąs Byrnes, be to, pažymėta, kad konferencija, tokiu tempu dirbdama, galinti nusitraukti net iki lapkričio vidurio ir sukliudyti JT suvažiavimą. Londono radijo oficialioj apžvalgoj pabrėžiama, jog antroji konferencijos savaitė kelianti daugiau apsimylimo, negu pirmoji. Anglijoje dėl to esą net susirūpinimo, nes blogas ženklas ateičiai, jei 21 tauta, kovojusi petys petin, be barnio negalėjusi susitarti dėl konferencijos darbotvarkės. Nu-eita net į šalį, Byrnes ir Molotovui palietus spaudos reikalą Rusijoje. Iš kitos pusės debatų dėl darbotvarkės buvę neišvengiami, tačiau skirtumai neišsilyginę, o tik pasitvirtinęs ir sustiprėjęs pokarinis nepasitikėjimas. Molotovas su savo šalininkų grupe norįs mažumos balsavimu kliudyti darbą, ir sunku buvę išvengti nepartiškumą. Dr. Evatt pasisakymas už mažąsias tautas buvęs įspū-

dingas. Lenkija ir Jugoslavija atrodžiusios "Rusijos aidas". Kokia gi rusų laikysena. Molotovo logika ir realizmas nenuvokiaš, koks smūgis duodamas toms valstybėms, kurios nesilaiko jo nuomonės. Žymus britų diplomatas ir rašytojas Nickelson pareiškęs, jog Molotovas atsidūręs sunkioje padėtyje, jausdamas, kad daugumas laisvų valstybių pasisako prieš jo nuomonę, nors tos valstybės nėra nei reakcionieriai, nei "fašistinės bestijos". To betgi nejaučianti Maskva iš kurios Molotovas laukias vis naujų nurodymų, ir dėl to visiems reikia daug kantrybės.

- KINIJOJE, kaip gen. Marshall ir ten esąs JAV pasiuntinys pranešę, dabar neįmanoma sulaukyti prasidėjusio konflikto, nes priešingybės tarp centr. vyriausybės ir komunistų esančios nebesuderinamos. Kovos plečiasi į visą kraštą, ir jei nebūsią greito sprendimo, Kinijai gresianti ekonominė katastrofa.

- GEN.EISENHOWERIS, Londono žiniomis, grįždamas iš Brazilijos į JAV, pareiškęs, jog reikalinga griežtai kovoti prieš karo gaudus, ir turįs būti paskelbtas karas už taiką. Brazilijoje generolas turėjęs pasitarimą su karo ministeriu.

- TAYLOR, prez. Trumano asmeninis pasiuntinys Vatikane, Hamburgo žiniomis, iš Vatikano išvykęs į JAV, veždamas popiežiaus asmeninį raštą prez. Trumanui.

- UNRROS KONFERENCIJOJ Genevoje, kaip sakoma iš Londono, JAV ir D.Britanijos atstovai, remiami Kanados, pasiūlė tos organizacijos veiklą baigti ir perduoti jos funkcijas JTO. Tuo tarpu Sovietų atstovas reikalaujantis ir toliau Unrra palikti, nes kita organizacija tam reikalui būtų ne tokia naši.

- PRANCŪZIJA ATMETE amerikiečių planą dėl ekonominio bendradarbiavimo tarp Vokietijos zonų. Gen. Koenig Kontr. Taryboj Berlyne pateikęs Prancūzijos pasiūlymą sudaryti atskiras centrines ekonomines įstaigas, kuriose dirbtų vokiečiai ir kurios koordinuotą visos Vokietijos ekonominį gyvenimą. Saaro sritis čia betgi išskiriama. Rusų atsakymo dėl amerikiečių plano dar negauta.

- RUSAI Vienoje paskelbė savo nusistatymą dėl Austrijos vyriausybės paskelbtoje suvalstybinimo įstatymo, liečiančio ir vokiečių nuosavybę, kuris kitų 3 sąjungininkų pripažįstamas. Jei būsianti liečiama vokiečių nuosavybė, rusai sakosi ginsią savo interesus savo valdomoj zonoj, o tas įstatymas prieštaraujantis Jaltos susitarimui, esąs nedraugiškumo aktas. Anglų spauda pažymi, jog Austrija siekianti ekonominės nepriklausomybės, ir rusų nusistatymas galės privesti Kontr. Tarybą prie krizės.

- PALESTINOJE, Londono žiniomis, Jaruzalėj ir Haifoje sustiprinta kariuomenės įgulos, kad būtų užkirstas kelias nelegaliai žydų imigracijai. Įtempimas krašte didėjęs. Prengtyje esą ir lėktuvai. Arabų Lyga šiaudien pradeda savo konferenciją Aleksandrijoje, prieš keletą dienų pareiškusi, kad ji nepriims Palestinos federacinės santvarkos plano diskusijų baze. "Stars a.Stripes"/VIII.4/ rašo, jog popiežius PiusXII šio mėn.3d. priėmė 5 arabų delegaciją, kuri prašo jį padėti žydų-arabų byloje dėl Palestinos. Priėmimas truko pusę valandos. Popiežius įdavė delegacijos pirmininkui Amin By Abduhadi raštą, kuriame, kaip spėjama, išdėstyta popiežiaus pažiūra į Palestinos reikalus. Amerikiečių laikraštis "N.Y.Herald Tribune"/VII.31/ įrodinėja, kad Palestinoje tol nebūsią ramybės, kol nebūsią klausoma pačių gyventojų balso ir jiems būsianti primetama svetima valia. Dabar vienintelė valdžios atrama esąs šautuvas. Todėl aukštojo anglų pasiuntinio būstinė esanti saugoma kulkosvaidžių, kaip marš. Tito.

- **RABINAS BERNSTEIN**, tarėjas žydų-reikalams prie gen. McNarney, pareiškė, kad per ateinančius 3 mėn. į amerikiečių zoną atvyksia 60.000 žydų iš Lenkijos, kur juos kasdien plėšiamuškai žudą. Jis pats yra neseniai sudrįžęs iš Lenkijos. Per visus ateinančius metus atbėgsia 100.000 žydų, įskaitant šios 60.000./saS VIII.4/.

- **URAGVAJUS**, žiniomis iš Londono, pasirašė draugiškumo ir prekybos sutartį su Ter. Rusija. Tenai steigama sovietų prekybinė misija. Tai pirmą tokia sutartis su Rusija P. Amerikoje.

- **ISPANIJOS** vyriausybė apeliuoja į senai gyvenančius vokiečius, kad grįžtų Vokietijon. Pabrėžiama, kad tie vokiečiai nebūsią verčiami važiuoti į rusų zoną. Skelbimas paliečia 2.000 vokiečių. "Stars a.Stripes" /VII.29/ rašo, jog Franco, kalbėdamas Seguenzoje, 150 km į šiaurę nuo Madrido, per atstatytosios katedros pašventinimą, kuri buvo sugriauta per pilieti nę karą, kvietė svetintaučius atvykti ir pasižiūrėti Ispanijos darbų. "Kai Ispanijos banditai ir karo nusikaltėliai bastosi po pasaulį, mes kalamės savo istoriją, statydami bažnyčias Aukščiausiam." Jis pareiškė, kad ispanai gali parodydami griuvėsius pasakyti, kad čia buvę komunizmas ir Rusija.

- **VAIST.MIN. HYND**, Londono žiniomis, šeštadienį Düsselдорfe per geležinkelio tilto atidarymo iškilmes savo kalba kvietė vokiečių jaunomene visas jėgas skirti Vokietijos atstatymui. Nuo jaunimo priklauso ar tauta bus išvaduota nuo diktatūros, rasinės neapykantos ir karo dvasios. Be to, min. pareiškė, jog ekonominės sienos tarp britų ir amerikiečių zonų panaikinamos. Maitinimas būsią abejur suvienodinamas.

- **5 BRITŲ KARININKAI** nubausti Düsselдорfe, kaip Londonas sako, už tai, kad gyventojams pardavinėjo cigarotes, kavą ir kt. už markes ir papuošalus. Bausmės siekiančios 3 mėn. kalėjimo ir 100 svarų pinigais.

- **DARBIEČIŲ DELEGACIJA** iš Maskvos atvyko į Varšuvą kur, kaip Londonas sako, prabus 3 dienas, lankydama Lenkijos socialistus.

- **KAUNE**, Maskvos žiniomis, jau baigiama atstatyti vokiečių sugriautos pramonės įmonės bei fabrikai. Atstatyti "Drobės", "Metalų" ir kt. fabrikai. "Drobė" ateinančiais metais galėsianti pasiekti prieškarinio gamybos lygio.

- **TAR.ESTIJOJE**, kaip "Tägliche Rundschau"/Nr.171,VII.26/ šešių metų sovietinės sistemos paskelbimo proga, Estijos TSR aukšč.tarybos prezidiumo pirm. Vares Tasso korespondentui pareiškė, kad dirbančioji Estijos respublikos liaudis visas savo jėgas skiria taikiam atstatymui. Per 3 m. Hitlerio viešpatavimą respublika turėjo didžiausių nuostolių. Pramoninės gamybos pajėgumas smukęs 45%, žemės ūkio produkcija - pusiau. Išvairius vokiečių fašistinius užpuolikus, visos Talino įmonės dalinai arba pilnai vėl dirba. Žemės reformos pasukmėje 45.000 nemokamai padalinta 870000 ha žemės. Toliau, pasisiekus dėl penkmečio plano, iškolinamas kultūrinis gyvenimas, kuriame 1946 VI.18 d. dekretu TSRS aukšč.tarybos prezidiumas apdovanojęs 400 vad. vyrų ir moterų už nuopelnus pramonės, žemės ūkio, mokslo, kultūros ir meno srityse. Šis aukštas įvertinimas pažadina dvasiadar didesniai darbui toliau stiprinti ekonominę ir militarinę TSRS jėgą.

- **KAUNE** viena įmonė turėjo partinio aktyvo susirinkimą. Jame tarp kitų klausimų, buvo paliesti ir tremtiniai esą Vokietijoje. Vienas iš kalbėtojų patarė tuo reikalu nesisieioti, esą partija ir vyriausybė padarė viską, kad šis reikalas būtų tinkamai sutvarkytas. Visi tremtiniai esą sekami budraus NKVD žvilgsnio. Jie būsią demoralizuoti ir kaip reikiant patvatkyti... Įdomiausia tačiau yra tai, kad "pralegantas" buvo su ilga ruda barzda ir kalbėjo rusiškai.../Apžvalga Nr.30,VIII.6/.

VILTOS ŽINIOS

- GEN. MC NARNEY POTVARKIU, vokiečių darbo įstaigos pareikalautos patiekti darbo jėgos, parūpins, kur tik bus galima, vietinių darbininkų, duodant pirmenybę jungtinių tautų išvietin tiems asmenims. Jungtinių tautų išvietintieji asmenys nebus reikalaujami dirbti prie suplanuotų darbų, duodančių pirmiaujančios naudos vokiečiams ir Vokietijos atstatymui, išskyrus tuos atvejus, kada karinė valdžia darbus laikys reikalingais okupacinių jėgų saugumui ir gėvovrovai. Išvietintieji asmenys, gali fiziškai dirbti ir atsėskę nuo kariuomenės apribuotų darbų, gali direktoriaus tos bendruomenės, kurioje jie registruoti, nužiūra netekti jungtinių tautų išvietintųjų asmenų stovyklos traktavimo.

- VAKAR PER AKTUALIJAS praėjusios savaitės pasaulio įvykių apžvalgą pateikė Dr. Moškauskas. Gale Komiteto pirmininkas dipl. inž. Pabodinskas kalbėjo aktualiais mūsų kolonijos reikalais.

- LITERATŪRINĖ-MUZIKINĖ popietė įvyko šeštadienį "Vyties" bendrabučio salėje. Ją atidarė Kom. narys kult. ir švietimo reikalams N. Tautvilas. Muzikinėje programoje solo padainavo Eitutiėnė-Garmiūtė ir Armonienė. Be to, abi daininkės padainavo duetą. Savo poezijos paskaitė E. Pakulienė ir A. Radžius. A. Sirutis paskaitė poradėlykų iš savo redaguoto ir tik ką viešumoje pasirodžiusio juokų laikraščio "Dypuko". Dainininkėms akomponavo Kolupailienė. Po programos įvyko pasilinksminimas.

- IŠ STUTTGARTO radijo siųstuvo gautas atsakymas į raštą, kurį mūsų komitetas buvo pasiuntęs tam radijui, dėkodamas už lietuvių liaudies dainų bei muzikos transliaciją liepos 12, 19 ir 26 d. d. Rašte sakoma: "Mes dėkojame tamstoms nuoširdžiai už tamstų VII. 29 laišką ir džiugiamės, kad tamstoms su savo lietuviškomis dainomis galėjome priartinti tėviškę ir tuo būdu tamstos užmiršote valandėlei kasdienybės rūpesčius ir bėdas. Su didžia pagarba Fred. C. Taylor JR. Capt. CMP Chief, Radio Branch."

- ANGLŲ KALBOS kursų paskutinės 2 grupės, vadovaujamos Daukanto, pradeda darba šiandien "Vyties" bendr. gimnazijos patalpose: 12. gr. 18, 15 val. ir 13. gr. 19, 15 val. Išpėjama, kad paskutinis terminas įsirašyti į anglų kalbos kursus ir užsisakyti anglų kalbos vadovėliui yra šiandien 18 val. Kas per neįsižiūrėjimą paliko neįtrauktas, prašomas tuojau pranešti III bl. 57 kamb.

- PRANCŪZŲ KALBOS kursai darba pradeda šiandien gimnazijos patalpose šia tvarka: pradedantieji/I metai/ pirma dienomis ir penktadieniais 18 val., pradedantieji/II metai/ tomis pat dienomis 13, 30 val. ir pažengusieji - 17 val. Norintieji įstoti į kursus kreiptis tiesiog į jų lektorių inž. Mikutavičių.

- DYPUKAS - toks juokų laikraštis pasirodė mūsų kolonijoje. Jį suredagavo A. Sirutis po "priežiūringa akini" Alb. Valentino ir C. Spirausko. Ilustracijos dail. Myk. Paškevičiaus ir O. Dokolkaitės. Leidėjas J. Penikas. Laikraštėlis pardavinėjamas pašte.

- ANSAMBLIO REPETICIJOS: šiandien - 20 val. moterims ir 21 val. vyrams; rytoj - visam chorui 20 val.

- RASTA vyriškas dviratis, juodai nudažytas, rėmo Nr. 328798. Savininkas dviračio reikalu gali kreiptis į policijos rėstinę.

- MEDICINOS SESERŲ kursų atidarymas rytoj 16 val. "Vyties" bendr. kviečiami ir visi lektoriai. Kandidatams dalyvavimas būtinas.